

Regelbunden tillsyn i Österstad skola i Motala kommun

Delbeslut

Rektorn vid Österstad skola
Kastbergavägen 1
591 95 Motala

Regelbunden tillsyn i Österstad skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–4

Inledning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Motala kommun under våren 2009. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Österstad skola den 27 maj 2009.

Varje skola får efter besöket ett beslut (delbeslut) där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för skolväsendet i ett kommunbeslut (slutligt beslut). Delbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till kommunbeslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter fattat kommunbeslut.

Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/tillsyn).

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och från Österstad skola, dels den information som samlats in under besöket. I Österstad skola intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och fått möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Österstad skola

Skolan/skolorna	Antal elever
Förskoleklass	6
Grundskola	38

Källa: Österstad skola, 2009-06-15

Österstad skola är en landsbygdsskola som har profilerat sig mot kultur, vilket har inneburit att skolan vartannat år i början av höstterminen har övernattat på Omberg och haft aktiviteter som anknyt till olika kulturella teman. Aktiviteterna på Omberg har sedan varit teman för undervisningen och redovisningar har skett i form av sång, dans och teater.

På Österstad skola finns tre åldersintegrerade klasser. Två av klasserna, Asken och Eken, omfattar elever från förskoleklass till årskurs 2. Lönne omfattar årskurserna 3 och 4. I samma byggnad som skolan finns även förskola och skolbarnsomsorg. Dessa verksamheter granskas på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i separata verksamhetsrapporter.

Rektorsområdet omfattar Österstad skola, Dansäter skola, skolbarnsomsorg och förskola och leds av en rektor. Dansäter skola redovisas i en separat rapport.

Eleverna går efter årskurs 4 vidare till Dansäterskolan och därefter till Hällaskolan.

Skolinspektionens delbeslut med anledning av den regelbundna tillsynen i Österstad skola

Av Skolinspektionens tillsyn framgår att Österstad skola följer upp elevernas kunskapsutveckling på individnivå genom bland annat tester och nationella ämnesprov i årskurs 3. Uppföljningarna begränsas dock till ämnena svenska och matematik och en bedömning av skolans samlade resultat kan inte göras då skolan saknar sammanställningar av resultat i övriga ämnen. (Kunskapsresultat 1.1)

Vid sidan av kunskapsresultaten behövs enligt Skolinspektionens bedömningar åtgärder inom nedanstående bedömningsområden:

- Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat (1.2.3)
- Normer och värden i studiemiljö och samvaro (2.1.3)
- Tillgång till likvärdig utbildning (3.1.1)
- Personalens utbildning (3.2.1)
- Kvalitetsarbete (3.4.1 och 3.4.2)

Rektor och huvudman har ett ansvar för att åtgärder vidtas. Skolinspektionen kommer att följa upp detta beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag Skolinspektionens slutliga beslut avseende Motala kommun meddelas.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolan ska enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.2 Kunskaper, ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

Österstad skola utvärderar elevernas kunskapsresultat i enlighet med kommunens så kallade utvärderingsklocka. Det innebär språkliga medvetenhetstest i förskoleklassen, diagnostiskt läsförståelsetest i årskurs 1 och 3 samt ett matematiktest i årskurs 2. Österstad skola har även under våren genomfört nationella prov i årskurs tre i ämnena svenska och matematik. Därutöver följer skolan elevernas kunskapsresultat på individnivå. Eftersom skolan saknar redovisningar av elevernas måluppfyllelse på skolnivå kan Skolinspektionen inte göra någon bedömning avseende skolans kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Enligt Skolverkets allmänna råd för den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen ska de skriftliga omdömena varken innehålla beskrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper. På Österstads skola upprättas individuella utvecklingsplaner för samtliga elever. Dessa utgår från en kommungemensam mall där elever, lärare och föräldrar får beskriva hur eleven lyckas i olika ämnen eller ämnesblock. Av de individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen i Österstad skola som Skolinspektionen tagit del av beskrivs inte elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven har undervisning i och inte heller vilka insatser skolan avser bidra med för att stödja och stimulera elevens fortsatta kunskapsutveckling. Flera skriftliga omdömen innehåller beskrivningar i form av att eleven "deltar, är aktiv eller jobbar bra", vilket inte har en koppling till de nationella målen för ämnet. Andra beskrivningar som "glad, duktig eller engagerad" saknar också relevans för elevens kunskapsutveckling. Skolinspektionen noterar att det vid tiden för den regelbundna tillsynen pågick ett utvecklingsarbete i Österstad skola angående individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen för samtliga årskurser. Trots detta bedömer Skolinspektionen att skolans arbete med individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen behöver åtgärdas så att de motsvarar grundskoleförordningens krav.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

6 (12)

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

8 (12)

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Österstad skola har en plan som till vissa delar uppfyller lagens krav. Planen är utarbetad för hela rektorsområdet och inkluderar även Dansäter skola. I planen beskrivs skolans förebyggande värdegrundsarbete och hur skolan ska agera om någon elev blir kränkt. Planen saknar dock en specifik redovisning av respektive skolas behov utifrån en aktuell kartläggning som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Vidare finns en otydlighet i vem som ansvarar för att händelser dokumenteras. Planen saknar även en beskrivning av vilka åtgärder som ska vidtas om kränkningar sker mellan vuxen och elev. Åtgärder behövs. Enligt 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en lika-behandlingsplan ska bl.a. en plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap. 8 § skollagen upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framkom att planen inte upprättats under medverkan av barn och elever, vilket behöver åtgärdas.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering

I bilaga 3 till skollagen finns föreskrifter om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan). Enligt 2 kap. 4 § grundskoleförordningen ska beslut om fördelning av antalet timmar för ämnen, ämnesgrupper, språkval och elevens val ska fattas av styrelsen efter förslag från rektorn.

Österstad skolas timplan består av en fördelning av undervisningstid i minuter för varje ämne veckovis från årskurs 1 till årskurs 6 samt en sammanställning av undervisningstimmar totalt för samma årskurser. I årskurs 7 fortsätter de flesta av eleverna sin skolgång på Hällaskolan. Av de timplaner Skolinspektionen tagit del av och genom intervjuer med rektorn framgår att Österstad skola inte kan säkerställa att eleverna erbjuds den garanterade undervisningstiden i samtliga ämnen i ett årskurs 1 till 9 perspektiv. Åtgärder behövs.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Ej relevant	Ej relevant

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
x	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat. Österstad skola har ett väl utvecklat systematiskt kvalitetsarbete och analyser av måluppfyllelsen för att nå de nationella målen sker både på arbetslagsnivå som skolnivå. Elevernas kunskapsresultat följs enligt Motala kommuns utvärderingsklocka. Det innebär språkliga medvetenhetstest i förskoleklassen, diagnostiskt läsförståelsetest i årskurs 1 och 3 och ett matematiktest i årskurs 2. Österstad skola har även under våren genomfört nationella prov i årskurs tre i svenska och matematik. I övrigt sker uppföljningar på individnivå genom diagnoser i ämnena svenska och matematik. Eftersom uppföljningen är på individnivå och det saknas sammanställningar av elevernas kunskapsresultat på skolnivå, saknas även ett viktigt redskap för att genomföra förändringar av undervisningen i syfte att nå en ökad måluppfyllelse. Detta behöver åtgärdas.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	x

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig

kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Enligt 3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Enligt 3 a § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska i kvalitetsredovisningen uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas.

Kvalitetsredovisningen för Dansäter/Österstad utgår från en kommungemensam mall. Verksamheten vid Österstad skola redovisas tillsammans med den övriga verksamheten inom rektorsområdet. Verksamheterna beskrivs emellertid på ett sätt som gör att det under flera punkter är svårt att utläsa vilken skola och vilken verksamhet som redovisas.

I kvalitetsredovisningen redovisas endast verksamheten i förskoleklassen vid Dansäter och inte vid Österstad.

I kvalitetsredovisningen redovisas resultatet av ett DLS-test som Österstad skola genomfört för årskurs 3. Därutöver redovisas ingen uppföljning och resultatsammanställning av kunskapsresultat. Det framgår inte heller vilka åtgärder som Österstad skola kommer att arbeta vidare med för att utveckla skolan kvalitativt.

I kvalitetsredovisningen anges att likabehandlingsplanen reviderats i juni, men de erfarenheter som Österstad skola gjort beskrivs alltför begränsat och det saknas en redogörelse för hur Österstad skola reviderat likabehandlingsplanen utifrån gjorda erfarenheter på skolan. Åtgärder behövs för att kvalitetsredovisningen ska motsvara förordningens krav.

I den slutliga handläggningen har deltagit undervisningsråden Gun Bystedt-Nordqvist, Eleonor Duvander och Christina Aro-Östergren.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Margareta Bure
Utredare

Kopia till
Motala kommun